

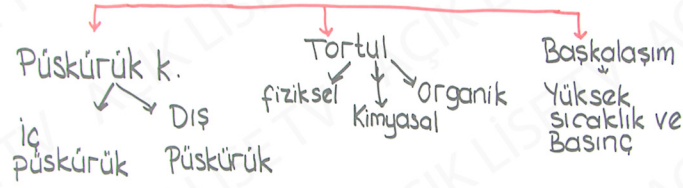
## KAYAÇ BİLGİSİ

Çeşitli minerallerden oluşan maddelere kayaç denir.

Taşları inceleyen bilim dalı ise petroğrafyadır. Kayaçlar birbirinden farklı özelliklere sahiptir. ve birçoğuda minerallerin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Bazı kayaçlar tek bir mineralden oluşurken bazıları da birden çok mineralden meydana gelir. İklim, bitki örtüsü, yer şekilleri gibi faktörlerde kayaçların oluşumunda etkilidir.

2

## Kayaç Türleri



3

## Püskürük (Katılaşım) Kayaçları

Yer kabuğunun derinliklerinde bulunan magmanın yeryüzüne yakın yerlerde soğumasıyla meydana gelir. İkiye ayrılır.

### İç Püskürük Taşlar

Magmanın yeryüzüne çıkmayıp yeryüzüne yakın yerlerde soğumasıyla meydana gelir. Açık renklidir. İri tanelidir.

Not  
Tor Topografya (Granit blokları)  
Granit  
Siyenit  
Gabbro  
Diorit

4

## Dış püskürük taşlar

Magmanın yeryüzüne çıkarak hızlı bir şekilde soğumasıyla meydana gelir.

Andezit  
Bazalt  
Obsidyen  
Tüf

- Koyu renkli
- İnce tanelidir.

5

## TORTUL TAŞLAR

Genel olarak fiziksel ve kimyasal yollarla çözülen kayaçların (Dış kuvvetler) çukur alanlarda birikmesi sonucu meydana gelir. (fosil içlerinde bulunur)

Ufalanma → taşınma → çökme → Taşlaşma

**Fiziksel Tortul Taşlar:** Dış kuvvetlerin

kayaçlardan koparıldıkları parçaları çukur yerlerde biriktirmesi sonucu meydana gelir.

Kumtaşı  
Kilitaşı  
Çakıltası

6

## Kimyasal Tortul Taşlar

Suda çözülmüş halde bulunan minerallerin birikmesi ile oluşur.

Traverten  
Sarkit  
Dikit  
Kalker (Kireçtaşı)  
Jips Lakıtası

## Organik Tortul Taşlar:

Canlı kalıntılarının deniz ve göl tabanlarında çökmesi ile meydana gelir.

Merçan kalkerli taş kömürü  
Türba  
Linyit  
Antrasit  
tebeşir

1

### Başkalaşım (Metamorfik) Taşlar

Yüksek sıcaklık ve Basınç altında kayaçların değişime uğraması sonucu meydana gelir.

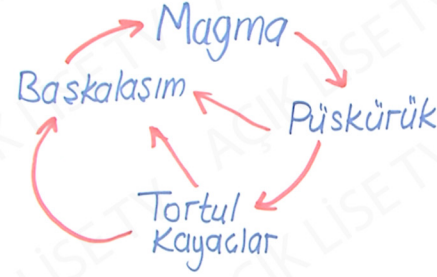
Kalker → Mermer

Granit → Grays

Kömür → Elmas

2

### Kayaç Döngüsü :



3

### Kayaçların Yerçekillerinin oluşumu Üzerindeki Etkileri

- Granitlerin ayrışması sonucu kaya blokları şeklinde oluşan Tor Topografyasıdır. İskoçya'da ve Türkiye'de uludağın yükseklerinde görülür.
- Nevşehir'de volkanik tüplerinde oluşumunda etkili olduğu peribacaları.

4

- Kumlu ve killi arazilerde sel sularının oluşturduğu kırgıbayır (bandlas) (tortul kayaçlar)
- Günümüzden çok eski zamanlarda oluşmuş arazilere sert masif arazi denir. Bu tür arazilerde metamorfik kayaçların bulunduğu arazilerdir. Deprem riskinde düşük olduğu yerlerdir.

5

6